

tac çrutvā sa «tathā!» 'ity uktvā, gantum Viravaras tataḥ
prāvarata nibaddhāsiddhenuḥ karatalā-karaḥ. 36
nava-meghāndhakāraṃ taj-jvalad-vidyud-vilocanam
sthūla-dhārā-çilā-varshi Raksho jīvam ajīgaṇat. 37
prasthitam vikshya tādrīçyām tasyām rātrau tam ekakam,
karuṇā-kautukāvisṭo rājā prāsāda-prishṭhataḥ 38
avatīrya, grihitāsir ekākī tasya prishṭhataḥ
so 'pi prastathe tatraiva Çūdrako 'nupalakshitah. 39

sa ca Viravaro gatvā ruditānusṛiti-kriyāḥ
vahir nagaryāḥ prāpa 'ekam saras, tatra dadarça ca, 40
«hā çūra! hā kripālo! hā tyāgin! çūnyā tvayā katham
«vatsyāmi?» 'ity-ādi rudatīm tām striyaṃ vāri-madhya-gām. 41
«kā tvam? rodishi kiṃ ca 'evam?» ity anvak-prāpta-bhūpatih
paryapricchata sāçcaryas; tataḥ sāpy enam abhyadhāt: 42
«bho Viravara! jānihi, vatsa, mām Prithivīm imām!
«tasyā mama 'adhunā rājā Çūdrako dhārmikah patih. 43
«trītiye ca dine tasya rājño mṛityur bhavishyati;
«tādrīçam ca patim prāpsyāmy aham anyatamaṃ kutah? 44
«atas tam anuçocāmi duḥkhitā 'ātmānam eva ca.»
etac çrutvā sa tām trasta iva Viravaro 'bravīt: 45
«tad, devi, kaccid apy asti ko 'py upāyaḥ sa tādrīçaḥ,
«yena 'asya na bhaved mṛityur jagad-rakshāmaṇeḥ prabhoḥ?» 46
iti tad-vacanam çrutvā, sā jagāda Vasumdhara:
«eko 'sty upāyas, tam ca 'ekam kartum çakto bhavān», iti. 47
tato Viravaro 'vādīt: «tarhi, devi, vada drutam,
«yāvat tat sādhayāmy āçu; ko 'rthah prāṇair mama 'anyathā?» 48
tac çrutvā 'uvāca Vasudhā: «vīraḥ ko 'nyas tvayā samah
«svāmi-bhaktas? tad etasya çarmopāyam imam çṛiṇu: 49
«rājñā kṛitā pratishṭhā 'asti yā 'eshā rājakulāntike
«uttamā Caṇḍikādevī-sāmnidhyōtkarsha-çālinī, 50
«tasyai Sattvavaram putram upahārī-karoshi cet,
«tad na 'esha rājā mriyate, jīvaty anyat samā-çatam. 51
«adyaiva ca 'etad bhavatā kṛitam ced, asti tac çivam;
«anyathā 'asya, trītiye 'hni prāpte, nāsty eva jīvitam.» 52
ity uktaḥ sa tayā Prithvyā vīro Viravaras tadā,
«yāmi, devi, karomy etad adhunaiva!», 'ity abhāshata. 53
tato, «bhadram tava!» 'ity uktvā Vasudhā sā tirodadhe;
tac ca sarvaṃ sa çuçrāva guptam anvak sthito nṛipaḥ. 54
tataç ca guḍhe jīñāsau tasmin rājñy anugacchati
Çūdrake, tvaritam geham niçi Viravaro yayau. 55
tatra putropahāro 'sya rājārthe Dharayā yathā
uktas, tathā 'abravīt patnyai Dharmavatyai vibodhya saḥ. 56
sā tac çrutvā tam āha sma: «nātha, bhāvyam çivam prabhoḥ;
«tat prabodhya sutasya 'asya çīçor vaktu bhavān!» iti. 57
tataḥ prabodhya sutaṃ tam bālam Sattvavaram sutam,
ākhyāya tam ca vṛittāntam, evam Viravaro 'bravīt: 58

Abhandl. d. DMG. IV, 5.

20 —